

Füzérradvány, Károlyi-kastély

2014. január 29. 13:03

Tömény romantika a Zemplénben

A Zemplén egyik legszebb kastélya, az erdők által körülölelt, neoreneszánsz-romantikus stílusban épült füzérradványi Károlyi-kastély és csodálatos angolparkja a régió egyik legvonzóbb célpontja. A teljesen megújult kastélyban izgalmas kiállítás eleveníti meg az 1930-as, 1940-es években működött luxusszálló világát. A kastély története

A mai kastély elődjének számító XVI. század végi épületet **Károlyi Ede** építtette át **Ybl Miklós** tervei alapján 1850-77 között romantikus stílusban. A kastély jelképének is számító különleges, nyolcszögletű tornyát maga **Károlyi Ede** tervezte meg. A gróf halálát követően fia, **László** örökölte a kastélyt, aki hitvesével, **Apponyi Franciskával** a XIX. század végén döntött úgy, hogy eredeti reneszánsz világot varázsolnak otthonukba. Csaknem két évtizedig gyűjtögettek a reneszánsz és kora barokk díszítő elemeket és berendezési tárgyakat. Leggyakrabban Firenzében, a kor egyik leghíresebb műkereskedőjétől, **Bardinitől** vásároltak, ám nemcsak a kastély falaiba beépített kőfaragványokat és kandallókat, hanem berendezési és használati tárgyakat is, melyek szintén eredeti itáliai reneszánsz alkotások. Ezek közül sajnos számos darabnak nyoma veszett a II. világháború során, ám később néhány visszakerült és a felújításnak hála eredeti helyén látható.

Károlyi László fia, **István** és annak felesége **Windischgrätz Mária Magdolna** hercegnő ismerte fel a kastélyban rejlő idegenforgalmi lehetőséget, az 1930-ban megnyitott lillafüredi palotaszálló sikerén felbuzdulva a radványi kastélyt luxusszállóvá alakították át, amely 1938 és 1944 között fogadta az akkori magyar felső tízezer tagjait. Az épületben ekkor építették a nagyszalont, a recepciós pultot, a lépcsőház faburkolatát és színes üveglakait is. A parkban is történtek a szállóvendégek szórakozását célzó átalakítások, a kisebb tavat fürdőházas fürdőmedencévé építették át, a halastavon csónakázni lehetett, sőt még egy 18 lyukú golfpálya és a hegyoldalban egy sípálya is állt a gazdag vendégek rendelkezésére.

Az államosítás után egy ideig kórházként, majd szanatóriumként funkcionált az épület. A 90-es évek közepén kezdődtek meg a helyreállítási munkák. Nagyobb lendületet a Nemzeti Kastély- és Várprogram keretében kapott a felújítás, 2018 és 2021 között a NÖF Nemzeti Örökségvédelmi Fejlesztési Nonprofit Kft. beruházásában megtörtént a kastély komplex műemléki felújítása és turisztikai vonzerővé fejlesztése. Az újjávarázsolt kastély egyik legszembetűnőbb változása, hogy a homlokzat régi, egyen műemléksárga színét leváltotta az eredeti törtfehér szín, és az államosítás után beépített loggia üvegfalait is elbontották. 2021 októberében nyílt meg a Károlyi-kastély a látogatók előtt, a következő évek tervei közt szerepel az északi szárnyban egy színvonalas szálló kialakítása. **A kastély látogatása**

A kastély első ránézésre a romantika stílusát tükrözi, ám belülről igazi itáliai reneszánsz ejti ámulatba a látogatókat. A kastély épülete átmenet a neoreneszánsz és a romantika között. Az F alaprajzú épület déli és keleti szárnya emeletes, északi kereszt szárnya földszintes, ezek határolják a kömellvéddel elzárt díszudvart.

A kastély legjellegzetesebb része a park felé néző keleti oldal főhomlokzata, mely középen loggiával és a **Károlyi Ede** által tervezett nyolcszög alaprajzú, vékony, magas toronnyal van ellátva.

A kastély kiállításának fő témája az 1930-as, 40-es évek kastélyszállójának életét eleveníti meg, erre utal címe is: **Kastély Noir**, tárgyak, titkok, történetek. Az eredeti főbejáraton, az épületbe lépve a hajdani recepciót megidéző fogadótérbe jutunk. Az összes termet végig kísérik az audiovizuális anyagok, azaz méretes kijelzőkön, fejhallgató segítségével merülhetünk el a szálló életét felkavaró titokzatos haláleset körülményeit, jó kis film noir-os hangulattal, fokozatosan kibontó történetben. Különböző, a szálló életét meghatározó emberek, a szobalánytól a híres vendégeken át az igazgatóig és a kertészig, ismert színészek előadásában, beszélnek munkájukról, a szállóról, élvezetesen megelevenítve a hajdani korok mindennapjait, legendáit.

A kiállítás az épület központi részén és a déli szárnyban, a földszinten és az emeleten lett kialakítva, a kasszánál kapott alaprajzos, ismertető brossúra segítségével tudunk tájékozódni a termekben. Annyi

információs segédanyag van, hogy abszolút nem probléma az egyéni látogatás, de naponta kétszer csoportos tárlatvezetésre is van lehetőség. A látogatás elején, a gyönyörű csavart oszlopos hallba érünk, itt is, de az összes szobában megtalálható ún. sztereoszkópokon láthatjuk az adott terem, szoba korabeli fotóját az eredeti bútorokkal, festményekkel, dísz tárgyakkal, és azt is láthatjuk, hogy melyik elem maradt meg eredeti helyén, melyiket kellett kópiával helyettesíteni. Egyes termekben még projektor által kivetített képeken is tájékozódhatunk a hajdani műkincsekről.

Számos egykori berendezési tárgy került vissza a kastély tereibe, ahol nem kerültek elő a hajdani festmények, szobrok, dísz tárgyak vagy bútorok, ott a fényképeken megőrződött szellemében készültek másolatok, melyeket igyekeztek egykori helyükre visszahelyezni. Korabeli cikkek, archív fotók garmadája segíti visszarepíteni az 1930-as évekbe a látogatókat. A számos digitális és interaktív eszköznek köszönhetően igazán élményszerűen ismerhetjük meg a kastélyszálló mozgalmas életét.

Megismerkedhetünk a kastélyt birtokló Károlyi család illusztris tagjaival, a kastély építésének történetével, híres vendégekkel, az egyik emeleti teremben, a részben itt forgatott Kísértés című film részleteibe pillanthatunk be, a főszereplő, Karády Katalin filmben viselt ruháit is megcsodálhatjuk a budoárban. A földszinti márványfolyosón fennmaradt az eredeti bárpult, ahol a képernyőn megelevenedő bármixertől megleshetjük a kor legmenőbb koktélijait. Természetesen hálószobákat és fürdőszobákat is láthatunk, nagyon érdekes porcelán tartályos korabeli angolvécékkel. A biliárdterem a főúri világ vadászélményeiről tanúskodik, míg az emeleti folyosón virtuális szánutazáson kalandozhatjuk be a kastélypark behavazott sétaútvonalait. A lépcsőház renoválása is remekül sikerült, art deco stílusú lámpájával, színes üvegablakaival. Történelmi érdekesség az a hatalmas íróasztal, melyen Károlyi Sándor kuruc tábornok aláírta a Rákóczi szabadságharcot lezáró szatmári békét 1711-ben.

A recepciótól jobbra eső termekben kialakított kávézó is tökéletesen illeszkedik a kastély miliójébe. **A kastélypark**

A Károlyi-kastély különleges klímájú **angolparkja** igazán mesés, és nem mellesleg 1975 óta országos jelentőségű természetvédelmi terület, Borsod-Abaúj-Zemplén megye legszebb és legnagyobb parkja. A 140 hektáros park több száz éves faóriásairól híres, látunk itt 250-300 éves tölgyeket, gyertyánokat, de a legnépszerűbb fa az 1721-ben ültetett, gigantikus **Rákóczi-platán**, a kastélyparkban csordogáló patak mellett. Közvetlenül mellette egy másik impozáns platánfát is láthatunk. Ezek a különleges fák, az ország legnagyobb példányai közé tartoznak. A XIX-XX. században változatos összetételű fenyőcsoportokkal ültették be a kastélykert külső részeit, és a teraszos franciakert is ekkor épült, ahonnan csodálatos kilátás nyílik a parkra. A park kisebbik tavát alakították át a szálló idején fürdőmedencévé, a nagyobbik tó sincs messze, elegáns hidacska keresztezi a belőle kiömlő patakot. Az egész park területét áthálózzák az apró kavicsos sétautak, a lágyan hullámzó tájon kiadós sétákat is tehetünk. **Gyakorlati tudnivalók**Cím: 3993 Füzérradvány, gróf Károlyi Ede út 1. **Nyitvatartás:**

Április

<http://kirandulastippek.hu/news/article/fuzerradvany-karolyi-kastely>